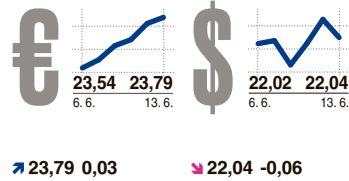

Ekonomika

PALIVA			
	včera	předtýd.	
Pramen: Burzy, CCS, Patria			
Benzin	36,97	36,94	36,87
Nafta	31,33	31,30	31,20

BURZY		
	index	změna%
Nikkei 225	33 018,65	1,80
Hang Seng	19 521,42	0,60
FTSE 100	7 597,18	0,35
DAX	16 227,35	0,80
CAC 40	7 290,80	0,56
WIG 20	2 024,98	-0,94

U hranic Hlavní železniční trať na Německo překračuje státní hranici kousek za Dolním Žlebem. Foto: Iveta Lhotská, MAFRA

kých zařízení, které bude nutné opět předělávat.

Po celé zastarávající trati má vzniknout nové trakční vedení, vymění se kolejový svrsek i spodek a budou se předělávat zastávky. To vše přitom má využívat současný stejnosměrný systém napájení, o němž už před několika lety Česko rozhodlo, že jej opustí.

Rozvod, který nemusel být

Pro fungování evropského zabezpečovače ETCS, který na trati nahradí zastarávající národní zabezpečovací zařízení, ale magistralní rozvod nezbytný není, jak připouštějí i zaměstnanci ministerstva dopravy. Tento rozvod má totiž smysl pouze při využívání stejnosměrného napětí, u střídavého není potřeba.

Myšlenka na výstavbu magistralního rozvodu se datuje do období před deseti lety, kdy stát ještě nepočítal s tím, že by se systému stejno-

Správa železnic plánuje trať vybavit do roku 2025 zabezpečovačem ETCS za 13 miliard.

směrného napětí zbavoval a přecházel na napájení ve střídavé soustavě 25 kV/50 Hz. Podle Správy železnic ale alternativní formy napájení drážních zařízení efektivní nebyly. „Během projektové přípravy se ukázalo jako problematické zajistit ve všech železničních stanicích požadované navýšení elektrického příkonu z distribuční sítě. Diesellagregáty byly vyhodnoceny jako neefektivní,“ uvedl Nevola.

Prvním úsekem, který Správa železnic přepnul ze stejnosměrného na střídavé napájení, byl 43 kilometrů dlouhý úsek mezi Nedakonice-mi a Říkovcem na Zlínsku. Další tratě mají následovat. Loni v létě Správa železnic uváděla, že přepínání bude postupovat ve směru od Přerova (2025) a od Jablunkova ke státní hranici (2032) až po ostravský uzel (2036) a od Děčína (2026) a od Kadaně-Pruněřova (2028) až po Vraňany (2035).

„Levobřežka“ nepatří mezi první tratě, které se budou v oblasti přepínat na střídavý proud. Větší prioritu má pravobřežní železnice vedoucí labským údolím využívaná primárně nákladní dopravou.

Výluka skončí a jiná začne, ozvali se dopravci

Hlavní železniční spojení mezi Českem a Německem čeká v následujících letech spousta úprav. Dopravci se obávají, že práce nebudou dobře koordinované.

Tomáš Cafourek
redaktor MF DNES

Správa železnic loni rozkopala koridor mezi Poříčany a Velimí zároveň s jedinou funkční objízdnou trasou přes Poděbrady, Nymburk a Čelákovice. Cestující trpěli a ministr dopravy Martin Kupka prosadil vznik takzvaného koordinátora výluk, aby se situace neopakovala.

Nyní dopravci pod podmínkou anonymity upozorňují, že se k po-

dobné situaci schyluje znovu. A rovnou na hlavním železničním tahu do Německa.

Modernizační práce na trase takzvané levobřežky - jak se říká trati vedoucí po levém břehu Labe z Kralup nad Vltavou do Dolního Žlebu u hranic s Německem - totiž podle kritiků nejsou logicky sladěny.

Správa železnic plánuje trať vybavit do roku 2025 evropským zabezpečovačem ETCS za 13 miliard korun. Stavba technologického zařízení je ale jen začátkem vlekových se výluk na jedné z nevyužívanějších železničních tepen. Pár let nato má projít zásadní modernizací kolejiš-

tě a následně se chystá přepnutí ze zastarávajícího stejnosměrného systému napájení na střídavý.

Právě rozdělení modernizace na tři na sebe navazující stavby dopravci kritizují. Poukazují totiž na to, že práce z dřívějších fází přijde kvůli dalším úpravám vlnivě.

Rozkope se to, co se opravilo

Příkladem ne zrovna ideálně načítaných investic je podle projektantů oslovených MF DNES vybudování takzvaného 22kilovoltového magistralního rozvodu. Jde o zařízení, které umožňuje fungování vedlejších systémů, které přímo nesou-

visejí s napájením elektrických lokomotiv, ale které jsou důležité pro chod trati. Například pro ohřev výhybek, osvětlení zastávek nebo napájení staničního rozhlasu. Ty dnes napájejí starší zařízení o napětí šesti kilovoltů.

„Stávající zařízení je již za hranou své životnosti a ani při výměně šestikilovoltového kabelu by nebylo schopno přenést požadované příkony pro nová zařízení,“ uvedl mluvčí Správy železnic Jan Nevola.

Kolik bude nový rozvod stát, není zatím jisté, nicméně se hovoří minimálně o vyšších stamilionech korun. Bude totiž zřejmě potřeba udě-

lat výkopy po obou stranách kolejí a vystavět řadu zařízení, například trakčních měničů. V úzkém pásmu kolem kolejí, který patří státu, se tak bude v následujících letech opakovaně kopat.

Jen zhruba rok po dokončení zabezpečovače ETCS Správa železnic plánuje spustit rekonstrukci Nelahozeveských tunelů. Nynější dvoukolejné tunely správce tuzemských železnic doplní o další tunelovou troubu pomocí svázných štol a následně povede každou troubou jednu kolej. Práce v kolejišti tak podle oslovených odborníků zasáhnou do nedávno vybudovaných technic-

Levnější než u „Mácháče“. Češi kupují byty u moře

PRAHA Zájem Čechů o koupi nemovitostí v zahraničí roste, uvádějí realitní kanceláře. Důvodem je nižší cena a atraktivní lokalita. Mezi nejpoptávanější patří apartmány u moře - hlavně v Chorvatsku, Španělsku a Itálii.

„Průměrně jsme loni každý měsíc obdrželi téměř 100 tisíc dotazů na zahraniční nemovitosti, letos je to zatím ještě o 10 tisíc dotazů měsíčně více,“ tvrdí Šarlota Smutná, datová analytička Seznam.cz.

Větší zájem o zahraniční nemovitosti eviduje také firma Century 21. Podle výkonného ředitele Tomáše Jelínka je to tím, že v Česku jsou rekreační nemovitosti dražší než v zahraničí. „V současné době se uskutečňují desítky prohlídek nemovitostí v zahraničí každý týden,“ uvedl Jelínek. Ve Španělsku a Portugalu se podle něj ceny pohybují i pod třemi tisíci eur za metr čtvereční. „Jinak řečeno, koupit si chatu ve Španělsku může být výhodnější než si ji koupit na Máchově jezere,“ dodal. (ČTK)

Z hospod mizí hosté. Táhnou kavárny i bistra

Veronika Bělohávková
redaktorka MF DNES

Tuzemské pohostinství zasáhla v květnu studená sprcha. Zatímco od ledna do dubna tržby v restauracích, hospodách, barech nebo hotelech rostly - byť někdy jen o jedno procento - v květnu přišel tříprocentní pokles. Zčásti jsou na vině podprůměrné teploty, zčásti snaha lidí šetřit.

„Květnový pokles tržeb o tři procenta v kombinaci s devítiprocentním zdražením ve výsledku znamená reálný pokles výkonu české gastronomie o 12 procent. To je velmi negativní signál, který spolu s plánovaným zvýšením DPH od roku 2024 velmi pravděpodobně během dvanácti měsíců povede k transformaci české gastronomie,“ upozorňuje Luboš Kastner, zástupce gastronomů v AMSP ČR.

Podle analýzy společnosti Dotykačka, která zpracovává data ze zhruba osmi tisíc podniků, se hospody oproti loňskému květnu propadly v tržbách o pět procent, restaurace o dvě procenta.

Hospody však čelí mnohem většímu propadu z dlouhodobého hle-

diska. Podniky, v nichž se na tržbách v největší míře podílí pivo, utrhly během prvních pěti měsíců tohoto roku v porovnání se stejným obdobím roku 2019 o 30 procent méně. Jedním z důvodů je to, že pivo se před čtyřmi roky na celko-

vých tržbách hospod podílelo z 52 procent, teď podíl činí 44 procent.

Na poklesu významu piva se podepsalo jednak to, že nezdražovalo natolik výrazně jako jídlo, a jednak ubylo hostů.

„Podíváme-li se na gastro jako celek, klesl podíl piva na celkových tržbách z 20 procent v roce 2019 na současných 15 procent,“ komentuje ředitel Dotykačky Petr Menclík.

Restaurace na rozdíl od hospod oproti prvním pěti měsícům roku

2019 letos navýšily tržby o 26 procent. A ještě lépe si vedly kavárny a bistra. Oproti květnu loňského roku jim tržby sice nestoupily, ale ani neklesly. A za poslední čtyři roky si připsaly růst tržeb o zhruba osmdesát procent.

„Kavárny a bistra jsou ekonomicky únosnější než restaurace, nabízejí zdravější jídla za nižší cenu, jsou malometrážní a nízkonákladové,“ vysvětluje Kastner.

Rozdíly v tržbách hospod a restaurací se mění rovněž v závislosti na regionu. Zatímco v Praze za prvních pět měsíců tohoto roku gastro podnikům meziročně stouply tržby o necelých jedenáct procent - nejvíce v republice - ve Středočeském kraji to bylo jen o 1,1 procenta. A v Pardubickém dokonce o 5,2 procenta klesly.

„Zatímco Praha si stabilně drží standard a gastro podnikům se tam daří i bez ohledu na propady ekonomiky, hospody a restaurace v malých městech mnohdy bojují o přežití,“ říká Menclík.

„Nejvíce trpí vesnické oblasti a regiony a formát hospody je na tom úplně nejhůř. Naopak nejlépe prosperují bistra a kavárny ve větších městech,“ dodává Luboš Kastner.

Jak se pivo podílí na celkových tržbách

(v procentech)

